

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa A. D.
przeciwko S. Spółdzielni Pracy Handlowo - Produkcyjnej
o nagrodę jubileuszową, odprawę emerytalną, ewentualnie odszkodowanie z tytułu
naruszenia zasad równego traktowania w zatrudnieniu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 20 stycznia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 30 kwietnia 2014 r., sygn. akt VII Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 900
(dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 r., VII Pa (...), Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. oddalił apelację strony pozwanej („S.” Spółdzielni Pracy Handlowo-Produkcyjnej w L.) od wyroku Sądu Rejonowego w L. - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 8 lutego 2012 r., VII P (...), uwzględniającego powództwo A. D. o zapłatę nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalnej. Ponadto Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.050 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Od wyroku Sądu Okręgowego strona pozwana wniosła skargę kasacyjną

„opartą na naruszeniu prawa materialnego”, domagając się uchylenia tego orzeczenia w całości i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenia również wyroku Sądu Rejonowego i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, względnie uchylenia wyroku Sądu Okręgowego i rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty przy zasądzeniu należnych stronie pozwanej kosztów procesu. Skarżąca zarzuciła „rażące naruszenie” art. 87 ust. 1 i art. 93 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w wyniku przyjęcia błędnej wykładni, że źródłem prawa po dniu wejścia w życie przepisów Konstytucji RP (17 października 1997 r.) jest zarządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M.P. nr 44, poz. 358 ze zm.) i na tej podstawie wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania. Według pozwanej, powołane zarządzenie ministra - w zakresie określonym w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.) - utraciło moc obowiązującą z dniem 17 października 1999 r. na podstawie art. 241 ust. 6 Konstytucji RP. To zaś oznacza, że powódka nie nabyła prawa do nagrody jubileuszowej, bo nie przepracowała 35 lat „w spółdzielczości S.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w wypadku przyjęcia skargi, o oddalenie skargi z braku uzasadnionych podstaw, a w każdym razie o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy przypomnieć, że sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) jest odrębnym wymaganiem konstrukcyjnym skargi od przedstawienia podstaw kasacyjnych wraz z ich uzasadnieniem (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Oznacza to, że spoczywający na stronie skarżącej obowiązek przedstawienia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym przedstawione zostają argumenty

nawiązujące do przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 221/10, LEX nr 1124107). Obowiązek ten nie może być zastąpiony odwołaniem się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, bowiem wywody przedstawione w tej części skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy bierze pod uwagę dopiero na etapie rozpoznawania skargi kasacyjnej (po jej przyjęciu do rozpoznania). Tymczasem w niniejszej skardze pozwana dokonała swoistego „wymieszania” uzasadnienia podstawy kasacyjnej i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Zatem już z tej przyczyny skarga nie kwalifikuje się do jej merytorycznego rozpoznania, gdyż Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Pozwana uważa, że jej skarga kasacyjna powinna zostać rozpoznana, bo przy ocenie zasadności roszczenia o nagrodę jubileuszową powódki, Sąd Okręgowy wadliwie zastosował przepisy zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, czyli aktu normatywnego, który - w ocenie pozwanej - nie jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa. Tego poglądu Sąd Najwyższy nie podziela, wobec czego wskazana okoliczność nie stanowi argumentu przemawiającego za potrzebą rozpoznania skargi. W wyroku z dnia 14 kwietnia 2010 r., III PK 61/09 (OSNP 2011 nr 19-20, poz. 250) - na który powołał się Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku - Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, że wymienione zarządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej utraciło moc obowiązującą jedynie z pozoru. Zarządzenie to jednak w dalszym ciągu obowiązuje w zakresie określonym w art. 11 ust. 1 ustawy nowelizującej Kodeks pracy z dnia 2 lutego 1996 r. Przepis ten stanowi, że obowiązujące do dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks pracy, przepisy określające zasady wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą, wydane na podstawie art. 79 k.p., zachowują moc do czasu objęcia pracowników, których te przepisy dotyczą i w zakresie przedmiotu w nich unormowanego, postanowieniami układu zbiorowego pracy lub innymi przepisami prawa pracy. Moc obowiązująca tego zarządzenia w

aktualnym stanie prawnym wynika więc bezpośrednio z ustawy. Do tego zarządzenia nie ma tym samym zastosowania art. 241 ust. 6 Konstytucji RP nakazujący uporządkowanie aktów prawnych niższego rzędu wydanych przed wejściem w życie postanowień Konstytucji. W konsekwencji wskazane zarządzenie nie jest objęte art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 120, poz. 1268) oraz nie jest wymienione w wydanym na jej podstawie obwieszczeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie wykazu uchwał Rady Ministrów, zarządzeń i innych aktów normatywnych Prezesa Rady Ministrów, ministrów i innych organów administracji rządowej, które utraciły moc z dniem 30 marca 2001 r. (M.P. nr 47, poz. 782).

W odniesieniu do tych pracowników, do których przed dniem 2 czerwca 1996 r. (kiedy to weszła w życie ustawa nowelizująca Kodeks pracy z dnia 2 lutego 1996 r.) były stosowane przepisy wymienionego zarządzenia, przepisy te powinny być w dalszym ciągu stosowane po tej dacie i to w takim zakresie (rozmiarze), w jakim były stosowane do tej daty. Utrata mocy obowiązującej zarządzenia wymaga w takich przypadkach „objęcia” pracowników postanowieniami układu zbiorowego pracy lub innymi zakładowymi aktami prawa pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 r., II PK 288/10, LEX nr 898698), przy czym „objęcie” musi prowadzić do zmiany stanu prawnego istniejącego uprzednio. Przy utrzymaniu gratyfikacji jubileuszowej konieczne jest wobec tego wyraźne wyłączenie możliwości stosowania zarządzenia - w całości lub części - bądź wprowadzenie odmiennego unormowania materii stanowiącej przedmiot jego regulacji. W przeciwnym razie zarządzenie nadal obowiązuje w stosunku do tych samych pracowników i w tym samym zakresie (jak wyżej wywiedziono z mocy ustawy).

Przedstawiony pogląd (zaaprobowany przez Sąd drugiej instancji) jest utrwalony i Sąd Najwyższy nie widzi podstaw do zmiany stanowiska w tym względzie, zwłaszcza w sytuacji, gdy w skardze nie przedstawiono przesłanek, dla których należałoby odstąpić od dotychczasowej linii orzeczniczej. Powołanie się w uzasadnieniu skargi na wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1999 r., III RN 71/99 (Doradca Podatkowy 2000 nr 5, s. 69); z dnia 5 maja 2009 r., I PK 6/09 (OSNP 2011 nr 1-2, poz. 2) i z dnia 7 grudnia 2012 r., II PK 128/12 (OSP 2013 nr

12, poz. 117) jest nieuprawnione choćby z tej przyczyny, że orzeczenia te zapadły w sprawach, których przedmiotem nie było wcale ustalenie uprawnień do nagrody jubileuszowej. Natomiast wyrok z dnia 22 października 2013 r., III PK 113/12 (LEX nr 1555623), do którego pozwana również nawiązała w uzasadnieniu skargi, został wcześniej wydany w tej samej sprawie (w związku z rozpoznawaniem przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej powódki wniesionej od wydanego poprzednio orzeczenia Sądu drugiej instancji). W pisemnych motywach tego wyroku (o charakterze kasatoryjnym) Sąd Najwyższy wyraźnie zaaprobował stanowisko przedstawione w sprawie III PK 61/09. Tym samym należy uznać, że strona pozwana nie przedstawiła w skardze wystarczającej argumentacji prawnej, która by przemawiała za potrzebą wyrażenia innego poglądu co do obowiązywania zarządzenia z dnia 23 grudnia 1989 r. niż funkcjonujący w praktyce orzeczniczej od wielu lat.

W konsekwencji należy uznać, że skarga wniesiona przez stronę pozwaną nie kwalifikuje się do rozpoznania, bowiem w sprawie nie doszło do „rażącego naruszenia” powołanych przepisów prawa materialnego, a zaskarżone orzeczenie Sądu drugiej instancji nie jest dotknięte brakami widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy prawnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 oraz z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107).

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

